

מ"ת 42136/03/12 - איציק מור נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

08 ינואר 2014

מ"ת 42136-03-12 מור נ' מדינת ישראל

תמר בזק רפפורט, שופטת

המבקש

איציק מור

ע"י ב"כ עוה"ד ירום הלוי

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד ג'ני אבני

מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

החלטה

לפניי בקשת המבקש לעיון חוזר בתנאי מעצרו, כפי שנקבעו בהחלטה מיום 30.7.13.

1. בהחלטה שמיום 30.7.13 נדחתה בקשת המבקש לעיון חוזר בהחלטה מיום 21.5.13, שבגדרה הוקלו תנאי השחרור של המבקש, כפי שנקבעו בזמנו בידי כב' השופטת אפעל גבאי בהחלטה מיום 16.7.12. בהחלטה מיום 21.5.13 הותרה שהייתו של המבקש בבית המשפחה במושב שדות מיכה, במעצר בית מלא, תוך שנאסר עליו שימוש בכל אמצעי קשר אלקטרוני לרבות טלפון נייד ומחשב, זולת שיחות בטלפון קווי, בנוכחות אחד המפקחים ובצירוף איזוק אלקטרוני והפקדה משמעותית. נוכח האמור, הבקשה היא למעשה עיון חוזר בתנאי המעצר כפי שנקבעו בהחלטה מיום 21.5.13, ולא בזו של יום 30.7.13.

2. על פי הנטען, מספר עניינים מצדיקים את העיון החוזר: חלוף הזמן והתקופה הארוכה בה שוהה המבקש במעצר בית, כאשר פרשת התביעה אמורה להתחיל רק בחודש פברואר 2014; התגלות מחלת הסוכרת אצל המבקש, הזקוק עתה למעקב דיאטנית, לטיפול רפואי צמוד ואינטנסיבי מבעבר, כמו גם לפעילות גופנית קבועה ואינטנסיבית; מצבה הכספי הקשה של משפחת המבקש, אשר ביחס אליו הוצגו בדיון מסמכים. כן הוזכר בבקשה, כי חלק מהסכסוכים שבבסיס כתב-האישום, יושבו.

על פי המבוקש, יש לאפשר למבקש לצאת לעבודה בימות השבוע בשעות המקובלות אצל מר ירדן אולמן, עובד סוציאלי, המנהל מערך דיור מוגן לפגועי נפש, כנהג ובתפקידי תחזוקה, וכן (כנראה לחלופין) לאפשר לו לצאת להתאווורות וסידורים בימים א' עד ה' בשעות הבוקר.

3. דין הבקשה להידחות.

כתב האישום בו מדובר חמור ורציני. הוא מייחס למבקש ריבוי עבירות מס, סחיטה באיומים בנסיבות מחמירות, קבלת דבר במרמה, משיכת שיקים ללא כיסוי ובהלבנת הון, כמו גם עבירות של גניבה, הונאה בכרטיס אשראי, הפרה הוראה

חוקית, שיבוש מהלכי משפט ותקיפה בנסיבות מחמירות. כך תוארו הדברים בהחלטת כב' בית המשפט העליון (כב' השופט א' רובינשטיין), בהחלטתו מיום 16.6.13 בבש"פ 3553/13:

"כנטען בכתב האישום, עובר לשנת 2009 השתלטו העוררים [המבקש ורעייתו - הח"מ] על שטח הרשום על שם הוריה של העוררת, ובנו עליו, ללא היתר, וילה המכונה "הטירה", כדי לערוך בה אירועים פרטיים. כך נטען, כי החל מחודש אוגוסט 2010 ערכו העוררים ב"טירה" לא פחות ממאה עשרים ותשעה אירועים, וזאת ללא הודעה לרשויות המס, בלא לנהל ספרים, בלא לרשום תקבולים ובלא לשלם את המיסים הנדרשים כדיון. נטען, כי בתקופה המתוארת בכתב האישום, הזמינו העוררים שירותים מספקים שונים, אשר בשיטתיות ותוך שימוש באיומים, לא שילמו בעדם. כן נטען, כי קיבלו כספים מלקוחות מבלי לתת להם תמורה בעבורם, בין היתר, תוך כדי איומים ומשיכת שיקים ללא כיסוי, וכן שימוש של העורר בפרטי כרטיס אשראי של לקוחה לשימוש האישי. כנטען, העורר תקף את גלעד דניאל - אדם שהעורר לווה ממנו ₪ 35,000, אולם אך חלק מההמחאות שנתן לו כובדו - במכת אגרופ, כשהוא מלווה בשלושה אנשים. עוד נטען, כי בעת שאמור היה לרצות עבודות שירות, בגין הרשעתו בעבירה של קבלת דבר ברמה בנסיבות מחמירות (ת"פ 1170/08), דאג העורר שאחרים יחתמו בשמו בדבר נוכחות, וכי העוררים ניסו למנוע את ידיעת הדבר מן הממונה על עבודות השירות. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה לביה משפט המחוזי בקשה למעצר העוררים עד תום ההליכים (מ"ת 42136-03-12).

4. אשר לעברו של המבקש, פורט בהחלטת כב' השופטת אפעל גבאי מיום 16.7.12:

"... הוא הורשע לראשונה בשנת 1990 בעבירה של קבלת נכסים שהושגו בעוון ונדון למאסר על-תנאי. לאחר מכן הורשע בשנת 1993 שלוש פעמים ובשנת 1995 פעם אחת בעבירות של קבלת דבר במרמה ושל משיכת שיקים ללא כיסוי ונדון לעונשים של מאסר על-תנאי ולקנסות. בשנת 2000 הורשע המשיב בעבירות רבות (54) של מרמה בנסיבות מחמירות ונדון למאסר לתקופה של 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות, מאסרים על-תנאי ופיצוי למתלוננים. הרשעתו האחרונה היא מיום 14.6.11 בגין עבירה של קבלת דבר במרמה (ת"פ 1170-08), בגינה נדון למאסר לתקופה של 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות, מאסר על-תנאי למשך 5 חודשים ופיצוי למתלוננים. המאסר בעבודות שירות לא רוצה בשלמותו ומעשיו של המשיב בקשר לכך, כאמור, מבססים את אישום 15 בכתב האישום הנוכחי. המאסר על - תנאי למשך 5 חודשים שנגזר למשיב יהא בר הפעלה אם יורשע המשיב בעבירות המיוחסות לו באישומים 9-12, 16-14 או מקצתן".

5. על אף המעשים החמורים המיוחסים למבקש בכתב האישום - המלמדים על שיטתיות, התנהלות בדרכי מרמה ואף אף עברו המכביד באותו תחום והקושי ליתן במבקש אמון, בפרט נוכח אישום מס' 15 בתיק העיקרי, שעל פיו, לכאורה, בעת שהיה אמור המבקש לרצות עבודות שירות, דאג שאחרים יחתמו בשמו בדבר נוכחות, הכל כמפורט בהחלטתה האמורה של כב' השופטת אפעל גבאי - מצאה כב' השופטת אפעל גבאי לנכון לשחררו לחלופת מעצר

במסגרת שמקיים מר ירדן אולמן. חלופה זו, כפי שהבהירה כב' השופטת אפעל גבאי, היא "חלופת מעצר הדומה בתכונותיה לבית מעצר מבחינת היכולת להגן על בטחון הציבור ולמנוע הישנות עבירה". מדובר היה בשהות בבית מוקף חומה בגובה 4 מטר, שער חשמלי הנתון בפיקוח מצלמות במעגל סגור בכל שעות היממה, תוך שכב' השופטת אפעל גבאי הורתה כי חדרו של המבקש ינעל למשך שעות הלילה, ואף נאסר עליו להשתמש באמצעי קשר אלקטרוניים, זולת שיחות טלפון עם בני משפחה וב"כ בנוכחות אחד המפקחים. כמו כן הותקן במקום איזוק אלקטרוני.

6. ביום 21.5.13 נעתרתי לבקשה להעתקת מקום מעצר הבית, מן המסגרת שמנהל מר ירדן אולמן למושב שדות מיכה. כמפורט באותה החלטה, כך הורתי לאחר התלבטות של ממש, ועל אף המלצת שירות המבחן להימנע מכך. זאת, בשל תמונה קשה שעלתה מדיווח שירותי הרווחה בדבר מצב המשפחה, אודות ילדיו של המבקש המצויים בסיכון גבוה, והערכה כי נוכחותו בבית תועיל. עוד באותה החלטה נדחתה בקשתו ליציאה להתאוררות למשך שש שעות, נוכח המסוכנות והחשש לשיבוש. בהמשך, נדחתה ביום 30.7.13 בקשה לעיון חוזר, שמטרתה הייתה לאפשר למבקש לצאת לעבודתו בליווי מפקח ב"טירה", לעבודות גננות ותחזוקה במקום. בהחלטה מיום 30.7.13 הודגש, כי אין כל עילה לעיון חוזר בהחלטה שניתנה זמן קצר קודם לכן, אשר גם היא ניתנה בעיקר בשל הנסיבות האישיות המשפחתיות. ערר על החלטה זו נדחה בידי בית המשפט העליון (כב' השופט א' רובינשטיין) בהחלטה מיום 8.8.13 בבש"פ 5370/13.

7. כעולה מן האמור, למבקש מיוחסים מעשה מרמה שיטתיים. נוכח כך, הערכת שירות המבחן העקבית לגביו הינה, כי קיים סיכון גבוה לשיבוש הליכי משפט, ואף להישנות התנהגות פוגעת. אומנם לא דווחו הפרות בתקופה מאז שוחרר ממעצר(מדובר בתקופה נטו של כשנה וחודשיים, אחר ששוחרר ממעצר לפי החלטת כב' שופטת אפעל גבאי מיום 16.7.12, אך במהלך תקופת השחרור שהה במעצר במשך שלושה חודשים, לפי החלטת המפקח על עבודות השירות, בגין הפרשייה הנזכרת באישום 15 לכתב האישום דנן, אחר שלא השלים תקופת עבודות שירות שהושתה עליו בת"פ 1170/12). אולם, יש לזכור שבמהלך תקופה זו היה המבקש נתון בתנאי פיקוח הדוקים, כאשר עד להחלטתי מיום 21.5.13, שהה "חלופת מעצר הדומה בתכונותיה לבית מעצר", לרבות, נעילת חדרו בשעות הלילה; שהות במקום מוקף בחומה גבוהה ובפיקוח מצלמות במעגל סגור בכל שעות היממה; ואיסור על שימוש באמצעי קשר אלקטרוניים, זולת שיחות טלפון עם בני משפחה בנוכחות אחד מן המפקחים. גם בהמשך, אחר שעבר לבית המשפחה במושב שדות מיכה, נותר הפיקוח הדוק למדי, ובין היתר הוטל איסור להשתמש באמצעי קשר כאמור וכן פיקוח הדוק של מפקחים. החלופה המוצעת עתה, היא חלופה רופפת במידה ניכרת, אשר מצריכה רמת אמון שלא ניתן ליתן במבקש.

8. על פי האמור במכתבו של מר ירדן אולמן, הכוונה היא לאפשר למבקש עתה עבודה לצדו של מר אולמן, המנהל מערך דיור מוגן לחולי נפש, בנהיגה, סיוע בהעברת מטופלים למרכזי טיפול ומתן תמיכה וסיוע בהחזקת המערך על דרך דאגה לניקיון, סדר קניות וכיו"ב.

חלופה כזו היא רופפת בהרבה מזו הקיימת. למשל, ברור מאלי, כי לא ניתן לקיים איזוק אלקטרוני לצורך פיקוח. כמו-כן, הבקרה על קיום תנאי השחרור בלתי אפשרית, משום שאין מדובר בשהות במקום אחד, אלא בעבודה המצריכה מטבעה ניידות ושהות במקומות שונים, אשר הפיקוח בהם קשה הרבה יותר מאשר פיקוח על שהות בבית. חלופה כזו בוודאי תקשה על פיקוח על קיום התנאי האוסר שימוש באמצעי תקשורת, למעט לצורכי שיחה עם בני משפחה ובאי-כוח.

9. אינני סבורה, כי בנסיבות העניין ניתן לאשר חלופה שכזו, על אף שאין להקל ראש בקושי שבשהייה חודשים

ארוכים במעצר בית. למבקש מיוחסים, כאמור, מעשי מרמה שיטתיים, עברו הפלילי מכביד והחשש לשיבוש הליכי משפט ולהישנות התנהגות פוגעת הוא חשש רציני. מטעם זה אף אינני רואה עילה להיעתר לבקשה להתיר התאווורות מידי יום מהשעה 08:00 ועד השעה 13:00, שכן כל יציאה מן הבית מפחיתה במידה ניכרת את מידת האפקטיביות של הפיקוח. אכן, שהייה רצופה בבית ללא התאווורות היא קשה. אולם, הלכה למעשה, בעניינו של המבקש מתברר, כי נצרך הוא מספר פעמים מידי חודש לצאת את מקום מעצר הבית לסידורים ספציפיים נחוצים, וביניהם, ביקור אצל רופא שיניים, אצל רופא משפחה, בדיקות דם, דיאטנית, פגישה עם עורך דין וכיו"ב. סידורים אלה אינם נמנעים ממנו, בהסכמת המשיבה, שכן מדובר בעניינים שקיים קושי לדחותם. אף אם מדובר ביציאה לסידורים ספציפיים, בפועל, אין ספק כי היציאה מאפשרת התאווורות ונראה, כי אין להוסיף על הקיים בפועל. בהקשר זה, יוזכר, כי מחלת הסכרת שהתגלתה אצל המבקש, עתידה להצריך, כפי שנטען, יציאות ממעצר הבית לצרכים רפואיים מעת לעת, כך שההנחה שההתאווורות על דרך יציאה לסידורים ספציפיים נדרשים, תמשך, סבירה ביותר.

10. אשר לעובדה שטרם החלה שמיעת ראיות בתיק העיקרי - תחילת שמיעת הראיות בתיק זה הייתה אמורה להתקיים ביום 29.10.13, והיא נדחתה, לבקשת הסנגור שהוגשה ביום 28.10.13, אחר שציין שנפגע בברכו. הדיונים הבאים שהיו קבועים ליום 11.11.13 ו-14.11.13, בוטלו גם הם בהחלטה מיום 10.11.13, בעקבות בקשה שהוגשה באותו יום בשעה 16:15, אשר צורפה להתעודת מחלה. נקבעו אפוא, חמישה מועדים לשמיעת ראיות, החל מיום 18.2.14 ועד ליום 5.3.14. נראה, כי תחילת שמיעת הראיות קרובה, והדחייה שאירעה בה איננה רובצת לפתחה של המאשימה. אומנם, הסנגור מבקש לטעון כי המדינה התעכבה בתהליך מסירת חומר חקירה לעינו, אך לא הובאה לפני כל ראיה לעיכוב חריג בעניין זה, אף לא הובהר מתי נעשו הפניות ומתי ניתנו התשובות, כך שלא אוכל לזקוף עניין זה לחובת המאשימה. בשים לב לכל האמור, אינני סבורה, כי המועדים הקבועים לשמיעת הראיות, מצדיקים, כשלעצמם, את שינוי תנאי השחרור במתכונת המבוקשת.

11. אשר לגילוי מחלת הסכרת אצל המבקש - אינני רואה בכך עילה לעיון מחדש. כל סידור ספציפי שידרש לצורך העניין, ניתן יהיה לבצע בתיאום, ברוח האמור בהחלטתי מיום 12.9.13 (לא נטען ולא הוכח כי מדובר בסידורים יומיומיים). אשר לצורך בפעילות גופנית בגין גילוי המחלה - כפי שהתברר מהודעת המבקש מיום 28.5.13, הבית בו המבקש מצוי ב"מעצר בית" נמצא בחצר מגודרת ששטחה כדונם-דונם וחצי, כך שלא נראית מניעה לקיום פעילות גופנית אינטנסיבית בהינתן מעצר הבית על כנו.

12. אשר למצב הכלכלי הנטען של משפחת המבקש - כפי שצוין בבש"פ 3553/13 (סעיף ט"ו להחלטה), מדובר בטענה שאיננה חדשה, ואינני סבורה כי יש בה כדי להצדיק את החלופות המוצעות, שיתרון הכלכלי כלל לא פורט.

13. אשר לטענה, כי הסכסוכים שבאישומים 4, 10 ועוד, יושבו - לא הובאה לפניי ראיה של ממש לטענה זו ומכל מקום, עילת המעצר איננה קיומם של סכסוכים אזרחיים, אלא בעיקר התנהלות שיטתית של איומים. כך שאף אם יושב סכסוך זה או אחר, אין בכך כדי לשנות את התוצאה.

אשר על-כן, נדחית הבקשה לעיון חוזר ותנאי השחרור יעמדו בעינם.

המזכירות תשלח העתקים מההחלטה לבאי-כוח הצדדים.

ניתנה היום, ז' שבט תשע"ד, 08 ינואר 2014, בהיעדר הצדדים.